

Fragment of ancient papyrus with Greek text, showing significant damage and fragmentation. The text is written in a cursive script, likely from a classical or Hellenistic period. The fragment is heavily damaged, with large sections missing, particularly in the center and lower portions. The remaining text is arranged in approximately 15 horizontal lines, though many characters are obscured by the damage. The ink is dark, and the papyrus is a light brown color.

KORT MAAR KRACHTIG

AANTEKENINGEN BIJ DE BRIEF VAN JUDAS

• door Gerard Hoddenbagh

Een tijd geleden mocht ik meewerken aan een Skype conferentie vanuit mijn huis met gelovigen in India. Een mooie uitdaging. Het thema dat werd aangedragen was de brief van Judas. Niet zo eenvoudig. Maar ik dook erin en ontdekte kostbare parels. De brief van Judas: uitermate boeiend. Kort maar krachtig.

Twee vliegen in één klap

Omdat de conferentie in het Engels was, heb ik de aantekeningen later ook nog kunnen gebruiken voor een conferentie in Ethiopië. Dus, twee vliegen in één klap.

Nu een korte samenvatting in het Nederlands

In deze bijdrage geef ik een beknopt overzicht van de brief en hier en daar wat eenvoudige tips en uitleg.

Dit is de laatste brief voor het boek de Openbaring.

De brief heeft maar 25 verzen en is daarmee, samen met de brief aan Filémon, de kortste brief van het Nieuwe Testament.

Wie is Judas?

‘Heeft Judas Iskariot ook een brief geschreven?’, vroeg ooit iemand. Nee, dus. Daarom eerst iets over de schrijver. Er zijn verschillende mogelijkheden.

1. Is hij de apostel uit Luk.6:16: ‘Judas, [de broer] van Jakobus’ (Andere vertalen ‘zoon van Jakobus’)? Dat stemt wel overeen met Judas vers 1: ‘Judas (...) broer van Jakobus’. Maar het past weer niet bij Judas :17 waar de schrijver zegt: ‘Maar u geliefden, denkt terug aan de woorden (...) door de apostelen gesproken.’ Als hij Judas, de apostel, zou zijn geweest, zou hij de apostelen niet als behorend tot een andere groep dan

zichzelf hebben gezien. Bovendien zou hij zichzelf als apostel hebben geïntroduceerd om zijn brief meer gezag te verlenen.

2. Is hij de Judas uit Hand.15:22: ‘Toen besloten de apostelen (...) met Paulus en Barnabas naar Antiochië te zenden: Judas, Barsabbas geheten...’? Die mogelijkheid kunnen we niet uitsluiten, maar die ligt niet voor de hand, want waarom noemt hij zich in zijn brief ‘Judas broer van Jakobus’?
3. De derde mogelijkheid is het meest waarschijnlijk: hij is de broer van Jakobus, de broer van de Heer (Gal.1:19). In Matt.13:55 lezen we over de broers van de Heer Jezus: ‘Is Deze niet de Zoon van de timmerman? Heet zijn moeder niet Maria en zijn broers Jakobus, Jozef, Simon en Judas?’ Deze broers worden - weliswaar niet bij name - ook in o.a. Joh.2:12; 7:3 en Hand.1:14 genoemd en nog een keer door Paulus in 1Kor.9:5b.

Indeling

Vers 1,2: Zegenwens, groet

Vers 3,4: Het doel van de brief

Vers 5-7: Drie voorbeelden van ongeloof en rebellie

Vers 8-19: Beschrijving van de kenmerken van de binnengeslopen valse leraars

Vers 20-23: Oproep aan de gelovigen

Vers 24,25: Lofprijzing

Sleutelvers

Het sleutelvers is: ‘*Geliefden, terwijl ik alle bereidwilligheid had u te schrijven over onze gemeenschappelijke behoudenis, werd ik genoodzaakt u te schrijven met de vermaning om te strijden voor het geloof dat eenmaal aan de heiligen is overgeleverd.*’

De stijl

Judas heeft een heel eigen stijl van schrijven. Hij schrijft in vlammeende woorden, zoals bijvoorbeeld vers 12: *'Dezen zijn vlekken in uw liefdemalen, als zij zonder vrees bij u brassen en zichzelf weiden; waterloze wolken, door winden voortgedreven, bomen in de late herfst zonder vrucht, tweemaal gestorven, onworteld; wilde golven van de zee, enz.'*

Hij gebruikt ook veel voorbeelden en namen uit het Oude Testament. Hij noemt in vers 5 de uittocht uit Egypte; hij vermeldt de geschiedenis uit Genesis 6:1-4; hij neemt Sodom en Gomorra als voorbeeld van het oordeel van eeuwig vuur. Hij noemt Michaël de aartsengel, Mozes, Kaïn, Bileam, Korach, Henoch en Adam.

Kortom, hij gaat er vanuit dat de lezers op de hoogte zijn van het OT. Heeft hij de christenen uit de Joden op het oog? Hoe het ook zij, het is voor ons een aansporing om heel de Bijbel te lezen en daardoor optimaal de lessen te kunnen begrijpen die God ons wil geven.

Een andere bijzonderheid is dat hij meerdere keren een trits - een drietal - opsomt. Lees bijvoorbeeld vers 1,2: we zijn geroepen, geliefd en bewaard. En vers 2: barmhartigheid, vrede en liefde. Hij beschrijft drie groepen van afvalligen in vers 5-7 en drie afvallige individuen in vers 11. Probeer zelf nog een enkele drietallen te vinden.

Zijn bedoeling en Gods leiding

De oorspronkelijke bedoeling van Judas is om te schrijven over de gemeenschappelijke behoudenis, de redding van ons allen. Maar hij wordt genoodzaakt om van onderwerp te veranderen. God heeft andere plannen en Judas is gehoorzaam aan Gods stem. Hij is 'online' met God. Ben ik dat ook? Kan God mijn plannen wijzigen? Leef ik zo dicht bij God dat ik zijn stem versta?

Hoe introduceert hij zichzelf?

Judas introduceert zichzelf als slaaf van Jezus Christus en broer van Jakobus. Niet als broer van de Heer Jezus. Dat had ongetwijfeld meer indruk gemaakt. Het gaat hem echter niet om de boodschapper, maar om de boodschap. Toch vermeldt hij zijn verwantschap met Jakobus. Misschien om zijn brief een bredere ingang te laten hebben.

Hoe introduceren wij onszelf? Er is een lied dat zegt 'Gewoon maar een knecht, zo wil ik zijn'.

Opgegroeid onder hetzelfde dak als Jezus

Omdat hij de broer van Jakobus is en daarmee de halfbroer van de Heer Jezus, is hij onder hetzelfde dak als de Heer opgegroeid. Judas heeft de Heer horen bidden en de Schrift zien en horen lezen. Wellicht sliep hij als jongere broer in dezelfde kamer of hetzelfde bed als de Heer. Hij heeft zijn bewogenheid, blijdschap, liefde, zachtmoedigheid, gehoorzaamheid en geduld gezien. Hij heeft hem zien werken in het timmermansbedrijf van zijn vader. Zo dichtbij en toen toch nog zo veraf.

Toen Jezus zijn openbare dienst begon, heeft Judas zijn woorden gehoord en zijn daden gezien en toch staat er in Joh.7:5: 'Want ook zijn broers geloofden niet in Hem'. Opgroeien onder hetzelfde dak met Jezus maakt hem geen gelovige. Daarvoor is iets anders nodig: de nieuwe geboorte, een krachtig en machtig werk van de Heilige Geest aan het hart: 'Tenzij iemand opnieuw geboren wordt, kan hij het koninkrijk van God niet zien' (Joh.3:3).

Hoe zit het met jou en mij?

We kunnen opgroeien in een christelijk gezin, gelovige ouders hebben, een Bijbelgetrouwe gemeente bezoeken, een nauwkeurige Bijbelvertaling gebruiken, schriftuurlijke liederen zingen, de juiste leer aanhangen, ja zelfs gedoopt zijn en het avondmaal gebruiken en toch...buiten staan. Al hebben we de kennis van de Farizeeën en Schriftgeleerden, ja, al zijn we als Nicodémus - dé leraar van Israël - we moeten toch opnieuw geboren worden. Naast de honger naar het Woord en ons gebedsleven is de vrucht van de Geest daarvan het bewijs: liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Waar liefde, licht en leven is, is kleur, geur, geluid, groei, beweging, spraak en zang, om maar enkele dingen te noemen. De Farizeeën en Schriftgeleerden geloofden in het boek - ze onderzochten de Schriften - maar niet in de auteur (Joh.5:39). Zo kan het helaas zijn dat mensen de Bijbel aanbidden, maar de schrijver niet kennen.

We moeten door God zelf geroepen worden, zoals Judas ook verder gaat: 'Aan de *geroepenen* die in God de Vader geliefd en in Jezus Christus bewaard zijn'.

Geroepen, geliefd en bewaard

'Geroepen' heeft te maken met het verleden, 'geliefd' met het heden en vanzelfsprekend ook met de toekomst en 'bewaard' wellicht het meest met het oog op de toekomst (:24).

Bij het 'geliefd zijn' denken we aan God de Vader en bij het 'bewaard zijn' aan de Zoon. Heeft de roeping te maken met het werk van de Heilige Geest? Petrus spreekt over 'heiliging van de Geest' (1Petr.1,2) en Paulus over 'in heiliging van de Geest en geloof van de waarheid, waartoe Hij u door ons evangelie geroepen heeft' (2Thes.2:13,14). Hoe het ook zij, de drie-enig God is werkzaam in onze redding.

Barmhartigheid, vrede en liefde

Barmhartigheid is hulp voor de hulpeloze. Denk aan de barmhartige Samaritaan.

De komst van de Heer wordt in vers 21 gezien als een daad van barmhartigheid: 'Verwacht de barmhartigheid van onze Heer Jezus Christus tot het eeuwige leven'.

Vrede wordt ons vermenigvuldigd met het oog op de omstandigheden van ons leven. We staan in de strijd (:3) en toch kan er te midden van alle ongelooft, verval, rebellie en zonde, vrede zijn in ons hart.

Liefde is de Goddelijke liefde die in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest. Liefde tot God, de medegelovigen en tot de mensheid in het algemeen. Door spanningen binnen de geloofsgemeenschap, door verval en door de toenemende wetteloosheid zou de liefde kunnen verkillen, maar God wil zijn liefde vermenigvuldigen om te voorkomen dat we cynisch en lauw worden. Buiten is het misschien koud, maar binnen is het warm en behaaglijk. We hebben deze drie zegeningen dringend nodig om te overwinnen te midden van het verval zoals dat verderop in deze brief beschreven wordt.

Een oproep om te strijden

Zoals gezegd is vers 3 het sleutelvers in deze brief. We worden erin opgeroepen om te strijden voor het geloof dat eenmaal aan de heiligen is overgeleverd.

Met het geloof wordt de inhoud van ons geloof - de geloofswaarheid - bedoeld. Dus niet het instrument of middel waardoor we bijvoorbeeld tot geloof komen. We komen diezelfde uitdrukking ook tegen in o.a. Gal.1:23 en 1Tim.4:1. In deze teksten gaat het om de leer van de apostelen en profeten van het Nieuwe Testament.

Deze waarheid is eenmaal aan ons overgeleverd. We hebben geen aanhangsel aan de Bijbel nodig, geen nieuwe openbaringen. Enkele gedeelten die dit bevestigen zijn 2Tim.3:16,17 en 2Petr.3:1,2. Dit in tegenstelling tot wat de Mormonen en de Islam leren.

Dit betekent overigens niet dat God voor persoonlijke leiding niet door een droom of visioen kan spreken (zie bijvoorbeeld Ananias in Hand.9:11-15).

Is de juiste leer voldoende?

Als we teksten zoals Matth.23:1-3; Joh.5:39,40 en Mark.1:22 met elkaar vergelijken, ontdekken we dat de juiste leer alleen niet voldoende is. De waarheid moet namelijk gehoorzaamd worden en ons gedrag moet ermee stroken. In Joh.7:17 staat: 'Als iemand zijn wil doen wil, zal hij van deze leer erkennen of zij uit God is, of dat Ik vanuit Mijzelf spreek', en 1Tim.1:5 voegt er het volgende aan toe: 'Het doel nu van het bevel is liefde uit een rein hart en uit een goed geweten en uit een ongeveinsd geloof'. Pas dan is er kracht en gezag. Een preek of onderricht kan zo helder als kristal en toch zo koud als ijs zijn.

Binnensluipers

Waar Petrus nog zegt dat er valse leraars *zullen* zijn (2Petr.2:1), zien we in Judas dat ze zich al onder het volk van God bevinden. Valse leraars zijn als een virus in het computersysteem. Ze ruïneren het hele systeem. Daarom is een virusscan nodig om ze te detecteren.

In de verzen 5 tot 16 gaan we ze detecteren.

Wat zijn hun algemene kenmerken? Ze zijn goddeloos, veranderen de genade van God in losbandigheid en verloochenen onze enige Meester en Heer Jezus Christus. Perversie in de praktijk wordt vergezeld van verkeerde leer - of andersom - en een verloochening van de persoon en het gezag van onze Heer Jezus. Kort samengevat: ze beschouwen de genade van God als een vrijbrief voor openlijke zonde.

Drie voorbeelden van ongelooft en rebellie uit de geschiedenis

Een ongelovig volk (vers 5); rebellerende engelen (vers 6) en zondige steden (vers 7). Om de ernst ervan te vatten, is het nodig om je Bijbel te kennen, te lezen en tot je te laten spreken. Judas voert deze drie voorbeelden op om duidelijk te maken wat deze valse leraars te wachten staat. Zijn punt is: God straft ongelooft en rebellie. Daarom: kijk uit! In deze drie voorbeelden gaat het om *groepen*: een volk, engelen en steden.

Dromers

Deze dromers (vers 8) vertrouwen op hun subjectieve ervaringen - waarvan zij zeggen dat die van God komen - en

zijn ongehoorzaam aan het geschreven Woord. Ze lijken op de profeten uit Jer.23:25-32: *'Ik heb gehoord wat de profeten zeggen die in Mijn Naam leugen profeteren door te zeggen: Ik heb gedroomd, ik heb gedroomd! Hoelang nog? Is er dan een droom in het hart van de profeten die leugen profeteren? Ja, profeten zijn ze van het bedrog uit hun eigen hart.*

Zij denken Mijn volk Mijn Naam te doen vergeten door hun dromen, die zij elkaar vertellen, zoals hun vaderen Mijn Naam vergeten hebben door de Baäl. Laat de profeet bij wie een droom is, een droom vertellen. Laat ieder bij wie Mijn woord is, Mijn woord naar waarheid spreken. Wat heeft het stro gemeenschappelijk met het koren? spreekt de HEERE. Is niet Mijn woord zó, als het vuur, spreekt de HEERE, of als een hamer die een rots verplettert? Daarom zie, Ik zál die profeten! spreekt de HEERE, die Mijn woorden van elkaar stellen. Zie, Ik zál die profeten! spreekt de HEERE, die hun tong gebruiken en spreken: Hij spreekt. Zie, Ik zál die profeten van bedrieglijke dromen! spreekt de HEERE. Zij vertellen die, zij misleiden Mijn volk met hun leugens en met hun gezwets. Ík heb hen niet gezonden. Ik heb hun geen opdracht gegeven. Zij zijn voor dit volk van geen enkel nut, spreekt de HEERE' (HSV)

Ze verontreinigen het vlees, zoals Sodom en Gomorra; ze verwerpen gezag, zoals het ongelovige Israël dat het gezag van Mozes en Aäron verwierp en ze lasteren de heerlijkheden. Zelfs Michaël durfde geen oordeel van lastering tegen de duivel uitbrengen (vers 9).

Drie voorbeelden van individuen

In de verzen 5 tot 7 hebben we drie voorbeelden van groepen gezien. Nu spreekt Judas over drie personen: de weg van Kaïn, de dwaling van Bileam en de opstandigheid van Korach. Waarin lijken ze op Kaïn? De valse leraars hebben geen behoefte aan de gerechtigheid van God in Christus, maar roemen in hun eigen daden; ze zijn jaloeers - Kaïn zondigde door jaloezie - en ze zijn moorddadig. Ze zijn als de herders uit Ez.34:21: *'omdat u al het zwakke met flank en schouder wegduwt en met uw horens stoot, totdat u ze naar buiten toe verspreid hebt'.*

Waarin lijken ze op Bileam? Ze geven zich voor geld over aan bedrog. Maar ook applaus, populariteit en faam staan hoog in hun vaandel en ze zijn bereid om het volk van God daarvoor op te offeren (Num.31:16).

Tenslotte lijken ze op Korach, een man met een groot echo. Zijn opstandigheid tegen het door God gegeven gezag is tekenend (Num.16:2,3).

Verdere virusdetectie

Nog meer kenmerken? Evenals de herders uit Ez.34 werden zij zichzelf. Je verwacht zegen van hen, maar je komt bedrogen uit: het zijn waterloze wolken; ze zijn dor en droog, zonder enige vrucht. Zo dood als een pier. Ze zijn als wilde golven op zee die hun eigen schande opschuimen.

Dwaalsterren zijn het, je kunt niet op ze navigeren. Ze zijn een verkeerd kompas en geven niet de juiste oriëntatie.

Een pre-zondvloed profetie

In vers 14 citeert Judas Henoch. Wie is Henoch? Alweer iemand uit het OT. Hij leeft voor de zondvloed. Hij wandelt met God en wordt daarna door de Heer weggenomen (Gen.5:24). Hij is een roos te midden van de doornen. Als profeet ziet hij vooruit naar de komst van de Heer en voorzegt het oordeel over deze mensen. Tegenover de heilige tienduizenden staan de goddeloze zondaars. Ze zullen geoordeeld worden om al hun werken van goddeloosheid die zij goddeloos bedreven hebben. Goddeloze zondaars zullen gestraft worden om alle harde woorden die zij tegen Hem gesproken hebben. Werken en woorden zullen gescand en bestraft worden.

Samenvattend

Nog is Judas niet klaar en daarom een korte samenvatting: *'Dezen zijn morrenden, klagers over hun lot die naar hun begeerten wandelen, en hun mond spreekt gezwollen taal en zij bewonderen personen ter wille van voordeel'* (vers 16).

In mijn woorden: deze mensen hebben een groot ego, ze zijn gierig, ontevreden, sneaky; ze hebben een lage moraal. Het zijn dromers, ze verwerpen gezag, ze zijn opgeblazen en jaloers. Ze zijn een gevaarlijk virus en daarom moeten we waakzaam zijn.

Oproep aan de gelovigen

De scan is voltooid; het programma virusvrij. Wat een opluchting en een prachtig keerpunt in deze brief: 'Maar u, geliefden...'.
Het woordje 'maar' geeft in de Bijbel vaak een keerpunt aan. In vers 20 wordt het nog eens genoemd. Judas heeft enkele praktische 'tips' die we zeker ter harte moeten nemen. Hij begint met te zeggen: *'Denkt terug aan de woorden die tevoren zijn gesproken door de apostelen van onze Heer Jezus Christus'*.

Deze oproep komt vaker voor. In 2Petr.3:2 staat: *'Opdat u terugdenkt aan de woorden die tevoren door de heilige profeten gesproken zijn en aan het gebod van de Heer en Heiland, door uw apostelen [verkondigd]'*. In Hand.20:29-32 zegt de apostel Paulus iets dergelijks tegen de oudsten van de gemeente te Efeze. De moeite waard om te lezen.

Dus: Denk terug en herinner! Vaar op het goede kompas.

Een kompas dat niet geijkt hoeft te worden en dat voor alle tijden de juiste richting toont: het Woord van God.

Onze tijd gekenschetst

Opnieuw kan Judas het niet laten om te waarschuwen voor spotters die naar hun eigen goddeloze begeerten leven en die scheuringen maken. Kort en krachtig: Het zijn natuurlijke mensen die de Geest niet hebben.

Vijf aansporingen

Om de invloed van valse leraren te beperken en uit te schakelen worden we aangespoord om toegewijde levens te leiden en pro-actief te leven als navolgers van Jezus Christus. Judas noemt vijf belangrijke items (vers 20-23):

1. Opbouw
2. Gebed
3. De liefde van God
4. Een levendige verwachting van de komst van de Heer
5. Een getuigend leven

Genoeg om over na te denken en zelf in te vullen. Hoe geef ik vorm of laat ik vorm geven aan opbouw in mijn geloofsleven? Waar en wanneer kan ik dit het beste doen? Wie kan me daarmee helpen?

Welke plaats heeft gebed in mijn persoonlijk leven? Waar en wanneer kan ik dit met anderen doen?

Hoe bewaar ik mezelf in de liefde van God en in hoeverre leef ik in de verwachting van de komst van de Heer? Hoe houd ik die verwachting - die een daad van barmhartigheid is - levendig?

Wat kan ik - of kunnen wij - betekenen voor mensen die twijfelen of die zich in gevaar bevinden? Heb ik medelijden met sommigen en hoe houd ik me rein? Ben ik pro-actief bezig of alleen maar re-actief?

Hij is machtig

De valse leraren zijn geen partij voor onze God: *'Hem nu die machtig is u te bewaren zonder dat u struikelt en u onberispelijk voor zijn heerlijkheid te stellen met vreugdegejuich, de enige God onze Heiland, door Jezus Christus onze Heer, zij heerlijkheid, majesteit, kracht en macht, vóór alle eeuwen, én nu, én tot in alle eeuwigheid! Amen'*.